

Martin Luther

1483	geboren in Eisleben
1501 – 1505	rechtenstudie, universiteit Erfurt
1505	monnik in Erfurt
1508 – 1509	studie theologie in Wittenberg
1511	in Rome: bezwaar tegen hervormingen in de kloosterorde
1514	Wittenberg: doctor in de theologie; docent aan de universiteit
1515 (?)	Turmerlebnis, Augustinerklooster over de rechtvaardiging
1517	publicatie van zijn 95 stellingen in Wittenberg
1518	proces tegen Luther in Rome en Augsburg
1521	ter verantwoording op de Reichstag in Worms
1522 – 1523	onderduiker op de Wartburg, bijbelvertaling in het Duits
1525	huwelijk met Catharina
1530	erkenning van de Confessio Augustana (protestantse geloofsbelijdenis) door de keizer; Luther leeft in ballingschap op de Veste Coburg
1546	overleden in Eisleben

De lijst van plaatsen die Luther vrijwillig of onvrijwillig bezocht, is indrukwekkend. Een aantal van deze plaatsen zullen we bezoeken om daardoor een beter beeld te krijgen van Luthers leven en beweegredenen, maar ook om ons bewust te worden van onze eigen geloofsbeleving anno 2017.

Martin Luther (Lucas Cranach d. Ältere, 1529)

Praktische info

Deelnemers: Het aantal deelnemers is beperkt (max. 26 personen). Inschrijving gebeurt in volgorde van opgave d.m.v. bijgevoegd formulier.
Conditie / dieet etc.: dagelijks leggen we geringe afstanden te voet af. Dat vereist een normale conditie. Wanneer er bijzonderheden zijn rond uw gezondheid, dieet etc., gelieve dit dan bij opgave te vermelden.

Weimar: altaarstuk van Lucas Cranach d. Ältere

Kosten

€ 690,-- p.p., inbegrepen:

- vervoer Weert / Roermond / Sittard / Heerlen / Herzogenrath – Erfurt (en regio) v.v. per trein
- alle overnachtingen (o.b.v. twee- of meerpersoonskamers);

Toeslag eenpersoonskamer: € 140 à € 200 (in overleg)

- alle maaltijden (m.u.v. 13 en 18 augustus);
- deelname aan diverse rondleidingen;
- dagelijkse inleidingen;

Niet inbegrepen:

- consumpties
- excursies op eigen gelegenheid
- verzekeringen

Wijzigingen voorbehouden; hierover wordt u vóór en tijdens de reis tijdig ingelicht.

13 – 18 augustus 2017 in de sporen van Luther

Op 31 oktober 1517 bevestigde de Duitse monnik Martin Luther zijn 95 stellingen aan de kloosterpoort in Wittenberg. 500 Jaar later bezoeken we de plaatsen waar de Reformatie begon:

- in **Erfurt** bracht Luther zijn jeugd door;
- in **Wittenberg** was hij monnik;
- in **Eisenach** dook hij een jaar lang onder in de Wartburg, waar hij de Bijbel in het Duits vertaalde;
- in **Weimar** heeft hij jarenlang zijn nieuwe leer verkondigd.

Wartburg Eisenach

Onder begeleiding van pastoor H. Notermans (Stramproy) en dr. D. Rohling (docent filosofie aan het Groot-Seminarie Rolduc) overwegen we zijn levensgeschiedenis en zijn gedachten op historische plaatsen in Thüringen en Sachsen.

beknopt programma

zondag 13 augustus

12.15 uur verzamelen station Weert (trein 12.37 uur)

of:

14.10 uur verzamelen station Herzogenrath (trein 14.29 uur)

20.41 uur aankomst in Erfurt

maandag 14 augustus

Erfurt

In Erfurt studeerde Martin Luther rechten aan de universiteit. Hier vond zijn bekering plaats, letterlijk als een donderslag; hij trad in bij de Augustijner monniken in Erfurt en werd priester. *Vandaag bezoeken we het Augustinerkloster. In een stadswandeling met gids volgen we het spoor van Luther door Erfurt. We vieren de eucharistie in de Dom Sankt Marien, waarvan de stichting teruggaat tot de eerste bisschop Bonifatius.*

dinsdag 15 augustus

Weimar

In Weimar genoot Luther de bescherming van vorst Friedrich der Weise. In deze typische cultuurstad leefden diverse Duitse schrijvers (Goethe, Herder, Schiller) en hier werd na de Eerste Wereldoorlog de eerste Duitse republiek gesticht.

We bezoeken het woonhuis van Goethe en de Stadtkirche St. Peter und Paul, waar zich enkele unieke kunstwerken van Lucas Cranach der Ältere bevinden, en tevens de kansel, vanwaar Luther preekte tussen 1518 en 1540.

woensdag 16 augustus

Eisenach

In Eisenach studeerde Luther van 1498 tot 1501 aan het gymnasium en hier was hij koorzanger. Nadat de keizer over hem de ban uitsprak, dook hij tien maanden als 'Junker Jörg' onder op de

Wartburg, waar hij het Nieuwe Testament in het Duits vertaalde.

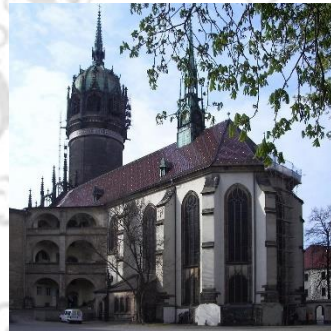
We bezoeken de Wartburg, waar acht eeuwen eerder tevens de H. Elisabeth van Thüringen (Hongarije) leefde; verder het Lutherhaus (op het adres waar Luther als student logeerde). In de middag: keuze tussen bezoek aan het Bach-Museum (gebouwd op het vroegere woonadres van J.S. Bach) of de Anna Amalia Bibliothek (gebouw en inventaris zijn minutieus hersteld na een zware brand in 2007).

donderdag 17 augustus

Wittenberg

Aan de universiteit van Wittenberg promoveerde Luther in de theologie. Hier zou hij later op 31 oktober 1517 zijn 95 stellingen hebben gepubliceerd. De renaissance-architectuur van de binnenstad is tekenend voor de bloeitijd van de 16^e eeuw.

We bezoeken de Schlosskirche en de binnenstad, die door de UNESCO tot cultureel werelderfgoed werd uitgeroepen, alsook de speciale 'Weltausstellung Reformation'.

Schlosskirche Wittenberg

vrijdag 18 augustus

Na een afsluitende eucharistieviering in Wittenberg vertrekken we per trein naar huis. Aankomst in Herzogenrath omstreeks 19.45 uur; aankomst in Weert omstreeks 21.45 uur.

OPGAVEFORMULIER

naam _____

adres _____

code, plaats _____

telefoon _____

e-mail _____

Polis-nr. ziektekostenverz. _____

maatschappij _____

Ik neem deel aan de Luther-reis van 13 t/m 18 augustus 2017.

datum _____

handtekening _____

Ik wil een eenpersoonskamer.

Opmerkingen (vegetariër, dieet, medicijnen etc.):

U meldt zich aan als deelnemer door dit formulier ingevuld en ondertekend uiterlijk op 1 mei 2017 te verzenden naar / bezorgen bij parochiehuis 't Österke, Kerkplein 1, 6039 GH Stramproy, en tevens vóór 1 mei 2017 een aanbetaling van € 150,00 over te maken naar bankrek. nr. NL78 RABO 0149 9062 34 t.n.v. R.K. Par. H. Willibrordus. Het resterend bedrag betaalt u vóór 1 juli 2017.